

О Т Ч Е Т

Секция “Литература на Българското възраждане” 2010 г.

Отчетната 2010 година беше много напрегната, но същевременно и много резултатна за работата на научно направление “Литература на Българското възраждане”.

През 2010 година бяха подготвени и проведени два важни научни форума: Колегиумът на направлението (съвместно с направление “Стара българска литература” и с участието на повече от 50 учени от България и чужбина), посветен на 100-годишнината от рождението на академик Петър Динеков и научната конференция за 100-годишнината на Асен Христофоров (съвместно с НБКМ, Държавните архиви и Центъра за либерални стратегии).

През 2010 г. членовете на направление “Литература на Българското възраждане” участваха в 21 научни конференции в България и в чужбина, от които в 7 участват младшите сътрудници в секцията Н. Пътова, А. Алексиева и докторант А. Хинкова. Излязоха от печат 37 научни статии. През 2010 г. излязоха и два важни научни сборника: първият е почти безпрецедентният за хуманитарната наука в Българската академия на науките том “България и Россия (XVIII-XX вв.) – взаимопознание“ (подготвен в България и отпечатан в Русия) – с отговорен редактор Р. Дамянова по българо-руския проект на направление “Литература на Българското възраждане” и с участието на членове на направление “Руска литература” в Института за литература и представители на всички университети в страната, както и българисти от Института по славянознание при Руската академия на науките; вторият сборник е с редактори и съставители Н. Аретов и Р. Заимова и с участие на членове на направлението и е озаглавен “Природа и общество. Нови изследвания за Жан-Жак Русо”, той е в рамките на междуинститутския проект “Българско общество за изучаване на 18 век”.

От проведената успешна атестация на научно направление “Литература на Българското възраждане” става ясно, че приоритет и най-солидно представяне членовете на направлението имат в първия и основен раздел “Научноизследователска дейност”, както и богатата експертна и преподавателска дейност.

“Литературни и социокултурни проблеми на Българското възраждане”

(ръководител Р. Дамянова. Проектът обхваща основните научни въпроси, които придвижва направлението, а също и личните теми и участието на членовете в различни научни форуми и проекти извън направление “Литература на Българското възраждане”:

Подготовка и провеждане на ежегоден **Колегиум по възрожденска литература**. На заседание на Научния съвет при Института за литература бе решено Колегиумът да бъде посветен на 100 годишнината от рождението на академик Петър Динеков – създател и ръководител в продължение на 30 години на обединената секция “Българската литература до Освобождението”. Колегиумът бе подготвен съвместно с направление “Стара българска литература” от Р. Дамянова, А. Милтенова, Н. Пътова, М. Петрова и с участието на катедрите по Българска литература и Кирилometодиевистика към Софийския университет, с катедра Българска литература и сравнително литературознание към Пловдивския университет, с Института за етнология и фолклористика, с Етнографски музей и Институт за български език при БАН. В Колегиума се включиха с доклади 50 учени от всички университети в страната и от чужбина. С доклади от направлението участваха: Р. Дамянова – пленарен доклад, К. Михайлов, А. Алексиева, Л. Михова и А. Хинкова. Предстои подготовката на научен сборник с материали от Колегиума.

Работа по индивидуални теми:

Н. Капралова (хабилитационен труд): “За жените в културата: мястото на Елисавета Караминкова в Българското възраждане”

Н. Пътова – работа върху книгата за възрожденската драма и театър

А. Алексиева – подготовка на монографичен труд

А. Хинкова – работа по дисертация на тема “Публицистика и идентичности. Идеология и механизми на внушение (50-60-те години на XIX век”

В. БалеВСки – работа по темата “Българската емигрантска немскоезична литература”

Участие в междуинститутски проект “Българското общество за изучаване на 18 век” и конференция на тема “Европеизъм и регионализъм през “дългия XVIII век” (22-23 окт. 2010). Доклади: Н. Пътова – “Езиците на другостта във възрожденската драматургия”, А. Алексиева – “Реторики на регионалното в българската възрожденска поезия”

Проект (рък. Р. Кунчева): “Подкрепа за развитие на научния потенциал на млади учени хуманитаристи и укрепване на професионалните им контакти със световно ,утвърдени учени в тяхната научна сфера”. Командировки на членове от направлението: Н. Капралова – Париж, 14 дни, 2010 и А. Алексиева – Белград (7 дни) и Пловдив (7 дни). Н. Капралова – електронно въвеждане на личните данни на спомоществвателите от Възраждането.

Участие в научни конференции в България и в чужбина:

Р. Дамянова:

Откриване и пленарен доклад на Колегиума “Акад. П. Динев и хуманитарната наука – идеи, позиции, концепции” с тема “Професор Петър Динев и литературата и културата на Българското възраждане”

Н. Аретов:

1. **International Conference “Between Cultures and Texts: Itineraries in Translation History”**, paper Translations as object of literary scholarship. From the perspective of a ‘small’ literature. - Tallinn University, April 9-10, 2010.

2. **Международна научна конференция Cyryl i Metody w jezyku i kulturze Slowian, доклад „Идентичности и междукултурни диалози”**. - Biala Podlaska (Pl.), 13 май 2010.

3. Национална научна конференция, посветена на **100-годишнината от рождението на Иван Богданов**, доклад „Възраждането в литературно-историческите концепции на Иван Богданов”. - Нов български университет, 17 май 2010.

4. Кръгла маса „**Многоликите югоизточноевропейски градове и съвременността на миналото**”, доклад „Самоков от XIX в. в един исторически роман („Ангария”, 1960 на Асен Христофоров). – Институт по балканистика, 28 май 2010.

5. **Академично четене в чест на чл.-кор. проф. Милена Цанева**, доклад „Един задочен спор за *Великата рилска пустиня*”. - 24 юни 2010, НБКМ.

6. Международна научна конференция „**Ориентализъм / Оксидентализъм: языки культур и языки их описания**”, доклад „Orientalism, Occidentalism and the image of the Other in Balkan context”. – Москва, 23-25 септември 2010.

7. Научна конференция „**От Лондон до Мацакурци. 100 години от рождението на Асен Христофоров**”, организатор и пленарен доклад „Скици и откровения.

Литературното творчество на Асен Христофоров”. Откриване на изложбата за Христофоров. – НБКМ, 6 декември 2010.

К. Михайлов:

1. Колегиум „Акад. Динев и хуманитарната наука – идеи, позиции, концепции” – 11-12 ноември 2010. Доклад на тема: „Бишинговата география или как историята придобива граници”

2. Украйна, Львов, XIX **Международен научен симпозиум, посветен на паметта на Кирил и Методий**, 12-14 май, Львовски национален университет „Иван Франко”.

Доклад на тема: „Българската история в интерпретацията на Несторовата летопис”.

Командировка за своя сметка.

3. Русия, Брянск, Международна кръгла маса „**65 г. от победата във Великата отечествена война**”, 29 април, Брянски военно-исторически музей. Пленарен доклад на тема: „България в годините на Втората световна война”. Командировка за своя сметка.

Русия, Брянск, Международна конференция „**Руското наследство в страните на Източна и Централна Европа [Посветена на 600-годишнината от Грюнвалдската битка]**”, 5-8 юли, Брянски държавен университет „И.Г. Петровски”. Доклад на тема: „Руски образи в българското културно пространство”. Командировка за своя сметка.

4. Русия, Москва-Рязан-Константиново, Международен научен симпозиум „**Есенин – диалог с 21 в.**” 30 септ. – 3 окт., ИМЛИ – Рязански държавен университет „С.А. Есенин” – Къща-музей „С.А. Есенин, Константиново.” Пленарен доклад на тема: „Критическата рецепция на Есенин в България”

Н. Пътова:

1. Годишна конференция на Дружеството за XVIII в. „**Европеизъм и регионализъм през дългия XVIII век**” – участие с доклад “Езиците на другостта във възрожденската драматургия”

2. **Годишна конференция за ПУ** - доклад “Присъствия на българите/българското в първите прояви на възрожденската белетристика”

3. “**100 години от рождението на Асен Христофоров**” – доклад “Опитът на Асен Христофоров в драматургията”

А. Алексиева:

1. Интердисциплинарна научна конференция на тема: „**Европеизъм и регионализъм през дългия XVIII век**”, организирана от Българско общество за проучване на XVIII век, 22 – 23 октомври 2010 г. Представен доклад на тема: „Реторики на регионалното в българската възрожденска поезия”.

2. Национален колегиум „**Академик Петър Динеков и хуманитарната наука – идеи, позиции, концепции**”, посветен на 100-годишнината от рождението на учения; 11 – 12 ноември 2010 г. Представен доклад на тема: „(Анти)романтически реплики на/за Възраждането”.

В. Балевски:

Участие в **VII Арнаудови четения** в Русе, октомври 22-23 2010 с пленарен доклад “Кореспонденцията Шишманов-Арнаудов (някои писма от 1906, 1907, 1910 г.)

А. Хинкова:

1. VIII Международна научна конференция „**Обществото на знанието и хуманизмът на XXI век**”, организирана от УНИБИТ (1 и 2 ноември 2010 г.). Доклад: „Аспекти на проблема за типовете идентичност в Цариградски вестник (1850 - 1855 г.)”.

2. Национален колегиум „**Академик Петър Динеков и хуманитарната наука – идеи, позиции, концепции**” (11 и 12 ноември 2010 г.), доклад “Публикации на младия Петър Динеков (до 1945 г.) за някои типове самоопределеност през Възраждането”.

Участие на членовете на направление “Литература на Българското възраждане” в междуинститутски проект на **Българското общество за изучаване на 18 век „Идеите на Просвещението и развитието на балканските култури**”. Излязъл от печат научен сборник

Природа и общество. Нови изследвания за Жан-Жак Русо. Съставители Рая Заимова и Николай Аретов, С.: Кралица Маб, 2010, 288 с.

Проект “Емоционалното съдържание на българската идентичност: исторически корени и съвременни измерения”. (Продължение на проекта „Балкански идентичности в българската култура”) (рък. Н. Аретов)

Семинар с Проф. Бюшра Ерсанлъ (Истанбул), Self reflection: Image of Europe in Turkish school books. - 30 април 2010, Институт по балканистика (организатор и водещ)
Анкетата бе допълнена с отговори на Златко Енев (Германия), Димитър Бочев (Германия – България), Петър Сотиров (Полша), група студенти в Полша.
Беше подготвено предварително Обобщение.

<http://www.balkansbg.eu/bg/polls/271-obobshtenie.html>

Страницата на проекта бе основно преработена и допълнена.

<http://www.balkansbg.eu/bg.html>

От направление “Литература на Българското възраждане” в проекта участват Н. Аретов, Р. Дамянова, А. Алексиева. Р. Дамянова работи върху тема “От “А ние какво правим?” (Ботев) до “Къде отиваме ний? (П. Р. Славейков) в емоционалните опозиции на Възраждането”, А. Алексиева разработи електронна публикация на тема “Емоциите във възрожденската поезия: експлицитна и имплицитна публичност” .

Проект “100 години от рождението на Асен Христофоров”(рък. Н. Аретов).

Проведена конференция „От Лондон до Мацакурци. 100 години от рождението на Асен Христофоров” и открита изложба – 16 дек. 2010 в НБКМ. Организатори: Институт за литература, БАН, Национален литературен музей, Държавна агенция „Архиви”, Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий”, Център за либерални стратегии. Доклади: Н. Аретов, пленарен доклад на тема “Скици и откровения. Литературното творчество на Асен Христофоров”. Н. Пътова – “Опитът на Асен Христофоров в драматургията”. Предстои отпечатването на сборник с материалите от конференцията. **Българо-руски проект “България и Русия (XVIII-XX в.) – утопии, образи, модели”** (рък. От българска страна Р. Дамянова, от руска страна И. Калиганов).

През отчетната 2010 г. излезе от печат в Русия българо-руският сборник “България и Россия (XVIII-XXI вв.) – взаимопознание”, който бе подготвен съвместно в резултат на проведената в България конференция. В него участват учени от Института за литература, както и изследователи от цялата страна, и сътрудници от Института за славянознание в Москва. Редакционна колегия от бълг. страна – Р. Дамянова, отг. редактор, Р. Русев, Л. Минкова и Н. Пътова.

На срещите в Москва бе взето решение за провеждане на втора българо-руска конференция в София на 16 май 2011 г. с тема “България и Русия (XVIII-XX в.) – QUO VADIS”. Тя ще е интердисциплинарна, в нея ще се включат и историци, изкуствоведи, музиколози, езиковеди. Предвижда се да бъде подготвен научен сборник, който да бъде издаден също в Русия през 2012 г.

Българо-чешки проект “България и Чехия (XVIII-XX м.)-култура и

модернизация” (рък. от българска страна Р. Дамянова и от чешка – М. Черни, Славянски институт, Прага). През 2010 г., в резултат на договаряне с чешката страна, бяха уточнени параметри по сборника “България и Чехия – християнство и културна идентичност”, бяха направени в България резюметата и предстои приемане от Научния съвет с две рецензии. Сборникът ще бъде отпечатан в EUROSLAVICA – Прага. Редакционна колегия – Р. Дамянова, Н. Капралова, Х. Гладкова, Вл. Кржиж)